

ПРОБЛЕМИ НОМІНАЦІЇ

Мирослава Баган

ЗАПЕРЕЧНІ НОМІНАЦІЇ В УКРАЇНСЬКОМОВНІЙ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ СВІТУ

У статті проаналізовано функціональні можливості заперечення в українськомовній інтерпретації докілья, з'ясовано когнітивні й психологічні передумови вибору заперечних форм називання.

Ключові слова: заперечення, номінація, заперечна стратегія називання, емоційність.

Розмаїття функціональних виявів категорії заперечення та надзвичайно активне використання їх у комунікативній діяльності людини зумовили зацікавлення мовознавців та логіків цією категорією. Їхню увагу привертає насамперед природа заперечення: на думку одних дослідників [1; 6; 12 та ін.], воно є формою суб'єктивно-модальної інтерпретації докілья, на думку інших – засобом відображення реальних відношень небуття чи невластивості [5; 10]. Особливої популярності набула комунікативна теорія заперечення, відповідно до якої заперечне судження не повідомляє нічого, крім хибності раніше ствердженого, тобто виконує суто корегувальну функцію [4; 11; 14; 20 та ін.]. У низці праць вітчизняних мовознавців досліджено граматичні, лексичні, фонетичні і навіть паралінгвістичні вияви категорії заперечення в українській мові [3; 7; 9; 10; 11]. На тлі постійного зацікавлення комунікативно-прагматичними можливостями заперечення когнітивні та психологічні аспекти функціонування цієї категорії поки що залишаються маловивченими. Заперечення відіграє важливу роль у мисленнєвій діяльності людини. Особливості вживання заперечних форм у кожній конкретній мові виразно засвідчують специфіку мислення носіїв цієї мови та їхні улюблені стратегії пізнання й інтерпретації світу. Тому метою пропонованої статті є визначення ролі заперечення в номінативних процесах української мови, з'ясування когнітивних і психологічних передумов вибору заперечних форм називання.

Номінацією називають „утворення мовних одиниць, які ...служать для називання і вичленування фрагментів дійсності” [16, с. 336]. На перший погляд, мисленнєвий акт заперечення є досить зручним способом виділення об'єкта чи явища докілья. Відкидаючи їхню певну ознаку, мовець у такий спосіб відмежовує їх від низки подібних. Як зазначає Л. С. Франк, „пізнавати – означає визначати, вловлювати як визначеність; а форма визначеності виростає уперше із заперечення. У цьому й полягає – вживаючи вислів Гегеля – „величезна сила заперечення”, те, що воно є універсальним знаряддям пізнання [17, <http://vehi.net/frank/nepost/04.html>]. Справді, в українській мові на основі заперечення різними словотвірними способами названо багато ознак (*невибагливий, непересічний, незабутній, нестримний, немилосердний, невдячний, незнищенний, нездійснений, небуденний, невимовний, негідний, несподіваний*), абстрактних понять (*недоля, неслава, неволя, негода, незгода, нісенітниця, неправда, неласка, неспокій, небезпека*), осіб (*недруг, нелюб, небіж, нероба, невмивака, незграба, невдаха, нетіпаха, недбалець, немовля, незнайко, невмійко*). Особливо зручно виділяти об'єкт за відсутністю в нього певної функціональної ознаки. Не випадково на запереченні часто ґрунтуються термінологічні назви, пор.: *непроникний матеріал, неплавкий метал, нержавка сталь, нерозривний пробіл, нерухомий блок, неподільна частинка*. За ознакою невиконання певної дії як характерною ознакою кого-небудь в українській мові також номінують різних осіб, пор.: *нероба* ← *той, хто не робить*; *немовля* ← *те, хто не мовить*; *нетяга* ← *той, хто не тягне*; *невмивака* ← *той, хто не вмивається*; *невіра* ← *той, хто не вірить*; *нетяма* ← *той, хто не пам'ять*.

Проте номінація на основі заперечення має й певні негативні особливості. Зокрема, виокремлюючи об'єкт через заперечення певної його ознаки, мовець робить дуже загальне виокремлення, яке відмежовує об'єкт від інших, проте не характеризує його безпосередньо. Визначення *несолоний* відкидає ознаку солоності чого-небудь, але не з'ясовує, який же його смак насправді. На цьому наголошував А. Бергсон, зазначаючи: „властивістю заперечення є те, що воно пильнує тільки за заперечуваним і не цікавиться альтернативою” [4, http://revolutiy.narod.ru/Bogoiskatelstvo/tvor_avol/tvor_avol_glava1.htm]. Отже, заперечення є

зручним для виокремлення об'єкта чи явища, але недостатнім для його вичерпної характеристики. На думку Є. Є. Чикіної, в основі творення заперечних назв лежить апофатична стратегія називання, яка насправді означає „ухиляння від вербалізації диференційних ознак ситуації через вказування на хибний шлях номінації” [19, http://vfnglu.wladimir.ru/Rus/NetMag/v5/v5_ar07.htm]. Мовознавиця зауважує, що номінація на основі ствердження диференційних ознак більше відповідає глобальній меті мовленнєво-мисленнєвої діяльності – інтерпретації позамовної дійсності [19, http://vfnglu.wladimir.ru/Rus/NetMag/v5/v5_ar07.htm]. Б. Рассел, припускаючи, що об'єкт сприйняття може породжувати як стверджувальну, так і заперечену форму інтерпретації, також вважає, що заперечна форма є неефективною. За його словами, „заперечення виражає стан розуму, у якому є певні імпульси, проте вони пригнічені” [12, с. 235]. Отже, номінація на основі заперечення є зручним, але дещо неповноцінним, неконструктивним способом лінгвалізації світу.

Попри це вважаємо, що в деяких випадках саме заперечна стратегія номінації є доречною. Зокрема, вона зручна для вербалізації незбагнених, не зрозумілих мовцєві явищ, ознак, пор.: *нісенітниця, безглуздя, незбагнений, неможливий, небувалий, невідомий, несусвітній, неймовірний, хтозна-що, казна-що, бозна-що, чортзна-що, невідь-що, бозна-який, казна-який, хтозна-де, чортзна-де* тощо. Заперечення яскраво відображає неспроможність номінатора чітко схарактеризувати позначуване.

Здебільшого через заперечення мовці інтерпретують неважливі, на їхню думку, речі, явища, ознаки, пор.: *непотрібний, непотріб, негідь, непридатний, невартий, нежсваний, нежситок, нікчемний, нікчема, незначний, неважливий, безглуздий, безцінь*. Саме тому заперечення підходить і для називання того, що людина відкидає, не цінує, ігнорує.

Заперечна номінація уможливує не лише відмежування мовця від чогось неважливого, але й завуальоване, евфемічне трактування психологічно неприємних явищ. Для українців досить типовим є використання заперечної стратегії називання для описового позначення некомфортних почуттів, станів та ознак, пор.: *неласка, нещастя, негаразди, нестатки, неуспіх, невдача, нездоров'я, нелюбов, неспокій, неволя, невтіха, невіграш, неприємний, негідний, небажаний* тощо. Частково цю тенденцію можна пояснити вродженою „сентиментальністю”, „ліризмом” українців, їхнім прагненням до „внутрішньої гармонії” [18, с. 19]. Цілком логічно, що чуттєві, ліричні натури уникають навіть словесних контактів з небажаним, намагаються його завуальовати. До речі, психологи відзначають гуманність і навіть корисність таких слів для людської психіки, оскільки наше „підсвідоме із запереченнями не дружить” [15, <http://psy-two.narod.ru/>], тому негаразд асоціює саме з гараздом, а не з халепою, неуспіх – з успіхом, нестатки – зі статками тощо. Отже, вибір заперечної стратегії номінації може бути зумовлений інстинктивним бажанням мовців не називати прямо неприємні явища, „злагіднити” їх своєю інтерпретацією.

Номінативна діяльність людини, як і комунікативна взагалі, емоційно мотивована, і назви об'єктів довкілля більшою чи меншою мірою відображають загальне емоційно-оцінне ставлення народу-номінатора до довкілля. Заперечна стратегія називання є особливо сприятливою для створення оцінно-маркованих назв об'єктів. Зокрема, українські назви осіб, утворені переважно способом нульової суфіксації від прикметникових та дієслівних основ на основі заперечення статичної чи динамічної ознаки суб'єкта, здебільшого мають негативно-оцінне забарвлення, пор.: *незграба, нездара, нероба, нечеса, нечема, нетяма, нетіпаха, невмивака, недотика, недоторка, неотеса, неслух, неук*. Поблажливо-насмішкувате ставлення до позначуваних осіб передають характеристичні номінації, утворені за допомогою частки-префікса *не-* та суфікса *-к-*, пор.: *незнайко, невмійко, невстигайко, недбайко*. Комічно інтерпретують суб'єктів і лексеми, сформовані приєднанням заперечного приєднання-префікса *без-* та суфіксів *-к-* або *-енк-*, пор.: *безпалько, безручко, безвушко, безштанько, безбородько, безбатченко, безхатченко, безшаченко*. Цікаво, що загальні назви осіб, утворені за допомогою згаданих заперечних префіксів, часто переходили до класу українських антропонімів, пор.: *Нехода, Нелипа, Нетяга, Нетяма, Незнайко, Безпалько, Безручко, Безвушко, Безбородько, Безштанько*. Українські прізвища засвідчують й інші схеми творення назв осіб за участі заперечних префіксів. Наприклад, прізвища *Негрій, Нечуй, Неграй, Недбай* і под. репрезентують схему *не-* + *форма наказового способу дієслова II особи однини*. Є в українців прізвища, що постали внаслідок зрощення цілих заперечних речень прохібитивного спрямування, пор.: *Нетийвода, Нетийтиво, Нетулихата, Неїжмак, Неїжбориц, Несійгречка, Нечуйвітер, Незовибатько, Недампаска*. Отже, номінації на основі заперечення в українській мові здавна були зручним і поширеним способом емоційної характеристики людей. Важливою психологічною передумовою поширення такого нестандартного способу виокремлення осіб, на нашу думку, є вроджена схильність українців до нестандартних тлумачень, їхня дотепність та емоційність.

Ці ознаки, зокрема „емоціоналізм”, „артистизм природи”, „стремління до „декоративності”, до широкого жесту, до „імпазантості” відзначав в українському характері Д. Чижевський [18, с. 19–21]. Ці риси української вдачі, безперечно, виявилися не лише в мистецьких здобутках нашого народу, але й у любові до нестандартної запереченої стратегії називання.

Упадає в око й широке використання заперечення в українських назвах обставин дії чи стану, пор. прислівники *невлад, невтямки, невдогад, невдовзі, неподалік, незабаром, невміч, несила, невзаміру, невзаміту, недарма, ненароком, непомалу, неспроста, анітелень, анічичирк* та прислівникові сполуки *не під силу, не до вподоби, не до смаку, не до ладу, не до речі, не до шмиги, не досить*. Це означає, що заперечна стратегія називання виявилася зручною для визначення специфічних обставин дії та для вербалізації модально-оцінних параметрів дії – її недоцільності, неможливості, непривабливості для мовця. Використання цієї стратегії для творення прислівників також підтверджує схильність українців до химерних та емоційних словесних інтерпретацій.

Характерно, що дослідники лексичного складу мови відзначають зростання продуктивності заперечних префіксів у творенні лексичних інновацій сучасної української мови [13, с. 168; 8, с. 317], що також свідчить про ефективність заперечної стратегії називання та про вмотивованість її використання. Спробуємо з'ясувати переваги заперечних номінацій, які зумовлюють їх активне оказіональне творення. Як ми вже зазначали, номінаціям, що постали на основі заперечення, бракує точності й повноти, але саме ця „недомовленість”, „недовизначеність” заперечних номінацій і має словотвірну цінність, позаяк уможливорює словесне вираження складних, неоднозначних явищ та станів. Вона й зумовлює високу продуктивність заперечних афіксів в оказіональному словотворенні. Приєднання префікса *не-* до іменників – назв почуттів, психологічних станів, часових понять, справді, дає змогу мовцеві вербалізувати непрості, нетривіальні почуття та стани (*некохання, нерадість, нестрах, нечас, невесна*), які нібито й мають традиційні, характерні ознаки, а з іншого боку, їх не можна назвати загальноприйнятими словами, пор.: *...ми ходимо колом свого некохання* (Ю. Бурковська); *Крізь квартиру залазить до хати Чудернацька пора – невесна* (В. Балдинюк). Незвичне використання префікса *не-* уможливорює також вираження такого семантичного аспекту, як невідповідність між планованим, очікуваним і одержаним, реальним станом речей. Наприклад, у заголовку „Фестиваль як *несвято*” (День, 10.11.00) іменник *несвято* позначає подію, яка була запланована як свято, але з певних причин не набула ознак святковості або в заголовку „Зимові *неканікули*” (Альтернатива-Музика, 2005) іменник *неканікули* означає канікули, які були проведені нетипово, без відпочинку. В інших контекстах приєднання префікса *не-* до абстрактних іменників допомагає передати невідповідність між загальноприйнятими, стереотипними поглядами на щось і новим ракурсом його презентації. Наприклад, заголовок „*Недрібниці життя*” (Україна молода, 3.12.05) або назва програми „*Непровінція*” (канал СТБ), звертають увагу читачів / глядачів на те, що не варто за інерцією, тенденційно вважати щось дрібницями чи провінцією. Отже, „неконструктивне” з погляду логіки називання через заперечення чудово підходить для вербалізації суперечливих явищ чи ознак, оскільки сповна відтворює їхню нелогічність.

Властивий для заперечної стратегії називання відтінок незавершеності також не можна однозначно вважати її недоліком, адже незавершеність визначення відкриває перспективи для подальшого пошуку додаткових значень, до необмеженої кількості інтерпретацій. Тому номінації на основі заперечення є семантично складнішими. Вони більшою мірою здатні зацікавити сприймачів і залучити їх до комунікативної взаємодії, ніж звичні номінації за іманентними ознаками чого-небудь. Невипадково сучасні митці люблять використовувати „неконструктивну” заперечну стратегію називання у заголовках своїх творів, пор.: „Учора нема ніде” (М. Матіос), „Майже ніколи не навпаки” (М. Матіос), „Не думай про червоне” (С. Пиркало), „Не райські ворота” (М. Матіос), „Не плачте за мною ніколи” (М. Матіос), „Село не люди” (Люко Дашвар). Заперечення уможливорює формування нестандартних заголовків виразно діалогічного спрямування, які заохочують сприймачів до осмислення певної проблеми й одночасно відкривають широкі можливості для її інтерпретації.

Завдяки здатності заперечення до побудови семантично неоднозначних, діалогічно спрямованих назв його широко використовують у вторинній номінації. Типовими прикладами вторинних назв на основі заперечення є іронічні вживання позитивно маркованих лексем *друзі, доброзичливець, герой, благодійник, теплий, перспективний, подвиг, досягнення, шедевр, перли*. У вторинному, іронічному вжитку вони позначають осіб, явища, ознаки, які, на думку мовця, не заслуговують позитивно-оцінних назв. Іронія сприяє формуванню вторинних номінацій з прямо протилежним емоційно-оцінним забарвленням. Семантичний діапазон лексики, яка зазнає іронічного переосмислення в сучасній публіцистиці, дуже широкий [2, с. 111–112]. По-перше, таке слововживання дає змогу процитувати опонента, заперечити саме його визначення того чи іншого

явища, пор.: *Натомість слідчі у справі „дівчинки з різаною раною шиї” не відкидають версії дитячих пустощів... Тоді як ці „пустощі”, прогнозують медики, можуть завершитися ускладненням здоров'я другокласниці (Україна молода, 07.09.06); „Економічне чудо” за Януковичем, або зростання без добробуту (Українська правда, 16.02.06). Виходить, саме на Миколу „антикризова” коаліція поклала місію підготувати законодавче забезпечення цієї „перспективної” ідеї [імпічмент президента] (Україна молода, 18.08.06). А по-друге, іронічне заперечення є емоційним і водночас дуже ненав'язливим, некатегоричним. Унаслідок нього з'являється „ніби здвоєний, дискусивний образ, що спонукає сприймача самостійно вирішувати, чиє визначення – цитоване автором чи іронічно заперечене ним – істинне” [2, с. 110]. Нечіткість і незавершеність іронічних заперечних одиниць сприяє некатегоричності та діалогічності мовлення, що додає йому переконливості й цікавості.*

Отже, заперечна стратегія називання спеціалізується на виокремленні фрагментів світу, але, на відміну від стверджувальної, вичерпно їх не характеризує. Неповнота й незавершеність заперечних номінацій зумовлює їхню функціональну специфіку: ними позначають суперечливі, незрозумілі явища й почуття, які не підлягають однозначній диференціації. До заперечної стратегії називання вдаються, щоб уникнути категоричних та психологічно некомфортних визначень, а також щоб увиразнити нетиповість виокремленого об'єкта. В українській мові її активно використовують для вербалізації різних ознак, психологічних станів та для емоційної характеристики людей. Вона є продуктивною у вторинній номінації та оказіональному словотворенні. Важливою психологічною передумовою поширення заперечного способу номінації є вроджена схильність українців до нестандартних тлумачень, їхня некатегоричність, дотепність та емоційність. Ці узагальнення збагачують теорію номінації і відкривають перспективу поглибленого вивчення категорії заперечення в когнітивному та етнолінгвістичному аспектах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адмони В. Г. Грамматический строй как система построения и общая теория грамматики / В. Г. Адмони. – Л.: Наука, 1988. – 239 с.
2. Баган М. П. Заперечна функція іронічних слововживань у сучасній українській публіцистиці / М. П. Баган // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія „Лінгвістика”. – Херсон, 2007. – Вип. 5. – С. 109–114.
3. Батурская Л. А. Интонационное отрицание в диалогической речи : автореф. дисс. на соискание учен. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 „Германские языки” / Л. А. Батурская. – К., 1973. – 33 с.
4. Бергсон А. Творческая эволюция (1907) / Анри Бергсон // Режим доступу до праці : http://revolutiynarod.ru/Bogoiskatelstvo/tvor_avol/tvor_avol_glaval.htm.
5. Бондаренко В. Н. Отрицание как логико-грамматическая категория / В. Н. Бондаренко. – М.: Наука, 1983. – 212 с.
6. Гак В. Г. О категориях модуса предложения / В. Г. Гак // Предложение и текст в семантическом аспекте. – Калинин, 1978. – С. 19–26.
7. Дудик П. С. Слова-речення *Так, Ні* та їх синоніми / П. С. Дудик // Українська мова і література в школі. – 1972. – № 4. – С. 25–32.
8. Карпіловська Є. А. Тенденції поповнення номінаційних ресурсів української мови: згорнуті лексемні категорії / Є. А. Карпіловська // Мова. Людина. Світ : До 70-річчя професора М. Кочергана : зб. наук. статей. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2006. – С. 315–323.
9. Куц О. П. Категорії ствердження і заперечення в українській мові : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова” / О. П. Куц. – Дніпропетровськ, 2002. – 16 с.
10. Озерова Н. Г. Средства выражения отрицания в русском и украинском языках / Н. Г. Озерова. – К.: Наук. думка, 1978. – 118 с.
11. Паславська А. Й. Заперечення як мовна універсалія: принципи, параметри, функціонування / А. Й. Паславська. – Л.: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2005. – 289 с.
12. Рассел Б. Исследование значения и истины / Бертран Рассел. – М.: Дом интеллектуальной книги, 1999. – 396 с.
13. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації) : Монографія / О. А. Стишов. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2003. – 388 с.
14. Сусов И. П. Семантическая структура предложения / И. П. Сусов. – Тула: Изд-во Тульск. пед. ин-та, 1973. – 94 с.
15. Сысуев В. Особенности использования частицы „не” / Вадим Сысуев // Режим доступу до праці : <http://psy-two.narod.ru/negative.html>.
16. Телия В. Н. Номинация / В. Н. Телия // Лингвистический энциклопедический словарь. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – С. 336–337.

17. Франк С. Л. Непостижимое. Онтологическое введение в философию религии / Л. С. Франк. – М. : Правда, 1990 // Режим доступу до праці : <http://vehi.net/frank/nepost/04.html>.
18. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні / Дмитро Чижевський. – К. : Оріє, 1992. – 230 с.
19. Чикина Е. Е. Отрицание как когнитивная стратегия номинации / Е. Е. Чикина // Международный научно-практический (электронный) журнал "INTER-CULTUR@L-NET". – 2006. – Вип. 5 // Режим доступу до журн. : http://vfnflu.wladimir.ru/Rus/NetMag/v5/v5_ar07.htm.
- 20 Givón T. Negation in language : Pragmatics, function, ontology / T. Givón // P. Cole ed. Pragmatics. – N.Y. etc. : Acad. Press, 1978. – P. 69–112.

Myroslava Bahan

Negative nominations in world interpretation in the Ukrainian language

The article regards functional properties of negation in the Ukrainian language environment interpretation, cognitive and psychological provisions of the negative forms choice of the name are singled out.

Key words: negation, nomination, negative strategy of nomination, emotionality.

Леся Строченко

МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «КОШТОВНЕ КАМІННЯ» В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Статтю присвячено вивченню мотиваційного аспекту англомовного лексико-семантичного поля «коштовне каміння». Проаналізовано семантичні структури багатозначних конститuentів цього поля та визначено типи зв'язків між семемами досліджених лексем.

Ключові слова: лексико-семантичне поле, лексема, семема.

Представники структурного напряму лінгвістики розглядають мову як багаторівневу систему, яка містить взаємопов'язані та взаємозумовлені дискретні елементи, що об'єднуються в підсистеми, які, у свою чергу, базуються на парадигматичних, синтагматичних та епідигматичних відношеннях [4, с. 260; 3, с. 98]. Одним із проявів парадигматичних відношень у лексиці є лексико-семантичне поле (далі – ЛСП) [7, с. 380; 3, с. 99].

У сучасному мовознавстві лексико-семантичне поле визначається як сукупність лексичних одиниць, які об'єднані спільністю змісту та відображають поняттєву, предметну або функціональну подібність позначуваних явищ [7, с. 380; 3, с. 99]. Для ЛСП постулюється наявність спільної семантичної ознаки, яка об'єднує всі одиниці поля та зазвичай виражається лексемою з узагальнюючим значенням [7, с. 380]. У нашому дослідженні ідентифікатором поля є словосполучення «*precious stone*» («коштовне каміння»), що і є тією інтегральною ознакою (архісемою), за якою виділяються конститuentи досліджуваного ЛСП – номінації дорогоцінного каміння – із загального лексичного масиву англійської мови.

Оскільки елементи ЛСП виокремлюються на основі однієї спільної семи, то одиницями відбору поля є семема (лексико-семантичні варіанти слова – його окремі значення). Саме цим зумовлено той факт, що дослідження різноманітних полів обмежувалося лише виділенням того чи іншого лексичного угруповання без детального аналізу складу семем або аналізом відношень між семемами однієї лексеми та визначенням типу багатозначності [6, с. 102–103].

У сучасному мовознавстві дослідження полів проводиться в трьох аспектах, а саме: власне семантичному, який передбачає вивчення полів, виходячи зі значень слів; мотиваційному, у якому одиниці ЛСП можуть розглядатися як «ретроспективно» (з точки зору моделей мотивації, що лягли в основу цих слів), так і «перспективно», тобто виходячи з особливостей певного поля як джерела семантичної та семантико-словотвірної деривації; а також в аспекті культурної символіки, який продовжує перші два рівні аналізу [1, с. 5].

Метою дослідження є аналіз мотиваційного аспекту ЛСП «коштовне каміння» в англійській мові з точки зору семантичної деривації його конститuentів.

Матеріалом дослідження стали 138 слів, що позначають дорогоцінне каміння, та їхні дефініції, дібрані з таких англомовних тлумачних словників: *The American Heritage Dictionary of the English Language*, *Chambers Twentieth Century Dictionary*.